

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název práce: **Gender a sociální nerovnosti v oblasti duševního zdraví**
Autor práce: Vendula Machů

1. Obsah práce

Cíle, výzkumné otázky, hypotézy (*přiměřenost cílů, geografický charakter a relevance cílů, teoretické podložení hypotéz aj.*)

Cíle predkladané diplomové práce jsou velmi široké, vyžadují zpracování dvou velkých formálně velmi odlišných souborů dat. Není zcela jasné, proč se studentka nesoustředila pouze na individuální data ze studie SHARE a hypotézy 2-4. V takovém případě by bylo možno soustředit se na detailnější analýzu a preciznější zpracování výsledku.

Práce s literaturou (*teoretické ukotvení práce, diskuse a kritické zhodnocení literatury aj.*)

Studentka využila velké množství literatury, ve které se soustředila jak na teoretické umístění práce tak na zpracování předchozích výsledků dalších autorů.

Ačkoliv studentka zpracovala takové množství literatury, některé relevantní aktuální práce na velmi obdobné téma nebyly využity (např. Dreger et al: Gender inequalities in mental wellbeing in 26 European countries: do welfare regimes matter? EJPH 2016)

Metodika práce (*vhodnost aplikovaných metod, kvalita a vhodnost použitých dat aj.*)

Metodika užitá pro zpracování dat ze studie SHARE je odpovídající. V případě geografických dat užitých v první části práce není zcela zřejmé, jak jsou data vhodná k zodpovězení první hypotézy. Hypotéza 1 se soustředí na typologii zemí podle duševního zdraví, zatímco metodika zahrnuje proměnné, které se duševního zdraví dotýkají vzdáleně či nepřímo. Metodologie shlukové analýzy použita v této práci nevysvětluje, jak se výsledky daných analýz budou vztahovat k relevantní hypotéze.

Analytická část práce (*správnost a interpretace výsledků, detailnost, struktura a provázanost analýzy*)

Analýzy jsou detailní, je vidět, že studentka umí pracovat se statistickým programem. V první, ekologické části studie není zcela zřejmý primární vztah mezi hypotézou a předkladanými výsledky.

Druhá část analýzy (individuálních dat) je detailní, dobře strukturovaná. V této části není zřejmé, jak bylo zacházeno s chybejícími údaji. Deskriptivní tabulky jsou z nepochopitelných důvodů zarazeny v příloze nikoliv v hlavní části práce. V deskriptivních tabulkách je vidět, že mnoho proměnných má nezanedbatelnou část chybejících údajů. V regresních modelech

není zřejmě jak bylo s těmito chybejícími údaji zacházeno, a zda všechny analýzy byly provedeny na datovém souboru stejné velikosti (tj. na souboru s kompletními daty) či na největším možném datovém souboru pro danou kombinaci proměnných.

Studentka by měla klást větší důraz na změny výsledky v jednoduché a v adjustované analýze. Některé výsledky zůstaly téměř nezmeneny, u některých výsledků došlo k jistým změnám – vliv případného confounding by měl být diskutován na většího prostoru.

Modifikace efektu není zmínována – zejména by bylo zajímavé vidět jaký je vliv genderu v jednotlivých zemích (tj. gender x country interakce) – neadjustované výsledky lze odvodit z grafu v závěrečné příloze, avšak výsledky z plně adjustované analýzy nejsou pro jednotlivé země prezentovány. P-hodnoty pro interakci země x gender by byly také užitečné.

Studentka provádí velké množství testování – korekce p-hodnot (např. Bonferonni correction) by byla v takové situaci vhodná.

Studentka často prezentuje p-hodnotu jako 0.000. P-hodnota nemůže být 0, jedná se jen o zaokrouhlení zobrazené v statistickém programu, a mělo by být uvedeno $p < 0.001$.

Závěry práce (odpovědi na výzkumné otázky, zasazení závěrů do širšího kontextu výzkumu aj.)

Očekával bych, že diskuze jednotlivých hypotéz se objeví před sekci se závěry. Závěry jsou zasazeny do širšího kontextu avšak díky struktuře závěrečné části práce částečně zanikají v textu.

2. Formální náležitosti práce (zatrhněte Vaši volbu)

Formální úprava: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Stylistická úroveň: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Citační úroveň: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Komentář (vč. kvality grafiky, (ne)přiměřenosti délky práce aj.)

3. Souhrn

Celkové zhodnocení práce (vč. přínosů práce, provázanosti teoretické a analytické části aj.)

Studentka zpracovala velké množství literatury a užila k analýze dva velké datové soubory. Při analýzách bylo použito několik pokročilejších statistických metod. Ačkoliv se mi zdá, že nebylo třeba kombinovat dva takto odlišné datové soubory v jedné diplomové práci, a přes některé nedostatky zmíněné výše, studentka ukázala jak znalost daného tématu, tak znalost širšího kontextu sociální epidemiologie, a znalost rady statistických a epidemiologických metod. Proto doporučuji práci k obhajobě.

Předloženou práci **doporučuji / nedoporučuji** k obhajobě. (zatrhněte Vaši volbu)

Otázky k obhajobě

Jak byly vybírány proměnné zpracovávány v první analytické části práce?

Studentka uvádí „Vztah mezi genderovou nerovností a prevalencí deprese není z výsledků studií zcela jasně a jednoznačně podložen.“ Co jsou podle studentky hlavní důvody pro tento závěr? Může takový vztah být podložen studií, která jako jediný indikátor nerovnosti používá rozdíl v naději dožítí žen a mužů?

Jak studentka pracovala s chybejícími údaji v druhé části studie?

Studentka uvádí, že jednou z metodologických limitací druhé části analýzy je dichotomizace závislé proměnné a použití logistické regrese. Jaké alternativní statistické metody by bylo možno použít?

Datum: 4.9.2017

Autor posudku: Hynek Píkhart

Podpis: